

ЗВІТ

за результатами моніторингового дослідження
обласних політик і програм з питань соціального захисту населення,
зокрема внутрішньо переміщених осіб

Покровська міська територіальна громада
Дніпропетровська область

Частина 1

2024

Зміст

Терміни та скорочення.....	2
Вступ.....	2
Коротка характеристика ОТГ.....	3
Статистичні дані щодо ВПО.....	4
Методологія дослідження.....	4
Результати огляду місцевих політик та програм у сфері соціального захисту.....	6
<i>Інформація щодо аналізу відкритих джерел.....</i>	6
<i>Підсумкова таблиця щодо аналізу відкритих джерел.....</i>	7
<i>Інформація про чинні програми місцевого рівня у напрямі соціальної підтримки і захисту населення.....</i>	8
<i>Підсумкова таблиця щодо проаналізованих місцевих нормативно-правових актів.....</i>	11
<i>Підсумкова таблиця щодо включення до програм і місцевих нормативно-правових актів ВПО, врахування їхніх потреб та інтересів.....</i>	11
<i>Аналіз наявних програм на предмет включення до них ВПО, дотримання їхніх прав, врахування потреб та інтересів.....</i>	12
Висновки за результатами проведеного аналізу місцевих політик та програм у сфері соціального захисту.....	13

Терміни та скорочення

ВПО — внутрішньо переміщені особи
ОТГ — об'єднана територіальна громада
МТГ — міська територіальна громада
ОМС — органи місцевого самоврядування
НПА — нормативно-правовий акт
УПСЗН — Управління праці та соціального захисту населення
ОВА — обласна військова адміністрація
КНП — комунальне неприбуткове підприємство
КП — комунальне підприємство
КЗ — комунальний заклад
КУ — комунальна установа

Вступ

Повномасштабна війна Російської Федерації проти України стала справжнім викликом для багатьох українців, спричинила одну з найстрімкіших криз вимушеного переміщення населення та гуманітарних криз в сучасній історії не лише нашої держави, а й Європи загалом. За офіційними даними Міністерства соціальної політики України, кількість офіційно зареєстрованих ВПО у країні сягає 4,9 млн. Так, 3,6 млн — це люди, які перемістилися (чи повторно перемістилися) після початку повномасштабної війни. 2,5 млн — люди, які перемістилися і не можуть повернутися до своїх домівок (оскільки житло або зруйноване, або розташоване в зоні активних бойових дій, або на тимчасово окупованій території).

З огляду на це, перед державою та ОМС постають нові виклики, на які необхідне своєчасне та ефективне реагування, зокрема в аспекті ефективного функціонування системи соціального захисту населення.

ОМС та органи виконавчої влади можуть розробляти і затверджувати місцеві цільові програми, спрямовані на розв'язання найактуальніших проблем територіальних громад, зокрема на підтримку та посилення соціального захисту окремих категорій громадян.

Команда благодійної організації «Благодійний фонд “Стабілізуєш Суппорт Сервісез”» у межах проєкту «Підтримка спроможності системи соціального захисту населення щодо реєстрації внутрішньо переміщених осіб», який реалізується за підтримки Агентства ООН у справах біженців в Україні,

спільно із Радою з питань ВПО при виконавчому комітеті Покровської міської ради провели дослідження місцевих програм і політик у сфері захисту прав та інтересів ВПО, а також інших людей, які постраждали внаслідок війни, у Покровській ОТГ.

Коротка характеристика ОТГ

Назва: Покровська МТГ Нікопольського району Дніпропетровської області
Фактичний склад населених пунктів: м. Покров (адміністративний центр ОТГ), сел. Гірницьке, сел. Чортомлик, с. Шолохове, с. Миронівка, с. Улянівка
Адреса: 53300, Дніпропетровська обл., м. Покров, вул. Центральна, 48
Телефон: (056) 674-30-35
Електронна пошта: info@pkrv.dp.gov.ua
Сайт: <https://pkrv.dp.gov.ua>
Голова громади: Олександр Миколайович Шаповал
Загальна площа: 170,37 км²
Місцеве населення (станом на початок лютого 2022 року): близько 40 000 людей

Місто розташоване в Нікопольському районі, за 30 км від міста Нікополь, зони активних бойових дій. Тому більшість ВПО перемістилися до Покровської ОТГ з Нікополя та прилеглих до нього населених пунктів.

Система соціального захисту населення: УПСЗН виконавчого комітету Покровської міської ради, Територіальний центр соціального обслуговування (надання соціальних послуг) Покровської міської ради, Центр соціальних служб Покровської міської ради, Служба у справах дітей.

Мережа закладів освіти: сім закладів дошкільної освіти, чотири дошкільні структурні підрозділи закладів загальної середньої освіти, вісім закладів загальної середньої освіти, два заклади позашкільної освіти.

Медичні заклади: КНП «Центр первинної медико-санітарної допомоги Покровської міської ради», КП «Центральна міська лікарня Покровської міської ради».

Мережа закладів культури: Народний історико-краєзнавчий музей ім. М. А. Занудька, клуб с. Перевізькі Хутори; КЗ «Централізована бібліотечна система Покровської міської ради Дніпропетровської області», Центральна міська бібліотека для дорослих, дитяча бібліотека, бібліотека-філія № 2, бібліотека-філія № 3, Шолоховська сільська бібліотека-філія № 4, Миронівська

сільська бібліотека-філія № 5, Базавлуцька сільська бібліотека-філія № 6; КЗ «Дитяча школа мистецтв Покровської міської ради Дніпропетровської області»; КЗ «Дитяча музична школа Покровської міської ради Дніпропетровської області»; комунальний базовий клубний заклад «Шолоховський сільський будинок культури Покровської міської ради Дніпропетровської області», філія № 1 «Базавлуцький сільський клуб», філія № 2 «Миронівський сільський клуб».

З метою забезпечення соціальної підтримки ВПО рішеннями виконавчого комітету Покровської міської ради у червні 2023 року створено Координаційний центр підтримки цивільного населення при виконавчому комітеті Покровської міської ради, у серпні 2023-го — Раду з питань ВПО.

Загалом можна зробити висновок про сприятливі умови для адаптації та інтеграції ВПО у Покровській міській ОТГ.

Статистичні дані щодо ВПО

Від початку повномасштабної війни Російської Федерації проти України Покровська ОТГ стала прихистком для понад 12 000 ВПО.

За офіційними даними Департаменту соціального захисту населення Дніпропетровської ОВА, у Покровській ОТГ станом на 13.05.2024 офіційно зареєстровані 9916 ВПО, зокрема 4646 чоловіків, 5270 жінок, 2607 дітей, 4465 людей працездатного віку, 507 людей з інвалідністю, 7761 вимушено переміщених сімей.

Методологія дослідження

Мета дослідження

1. Оцінка наявності, доступності та впливу місцевих програм та політик у сфері соціального захисту ВПО.
2. Виявлення сильних сторін, слабких місць, можливостей для поліпшення якості надання соціальної підтримки ВПО на місцевому рівні та подолання викликів, спричинених внутрішнім переміщенням.
3. Надання відповідних рекомендації щодо оптимізації ресурсів, підвищення доступності та ефективності послуг, забезпечення справедливого, інклюзивного та з урахуванням життєвих обставин підходу до задоволення

потреб ВПО. Це сприятиме їхній соціальній адаптації та інтеграції, покращенню якості їхнього життя.

Об'єкт дослідження

Місцеві політики та програми у сфері соціального захисту, спрямовані на ВПО, з акцентом на аналіз механізмів врахування та дотримання їхніх прав і законних інтересів.

Предмет дослідження

- Чинні місцеві цільові програми, спрямовані на соціальну підтримку і захист населення, місцеві цільові програми підтримки ВПО.
- Проекти програм, планів заходів, спрямованих на соціальну підтримку ВПО.
- Чинні місцеві НПА (рішення, розпорядження тощо), спрямовані на соціальний захист, адаптацію та інтеграцію ВПО, надання додаткових гарантій та пільг.
- Інші місцеві акти і документи (та проекти), що прямо чи опосередковано спрямовані на захист прав та інтересів, підтримку ВПО.

Завдання дослідження

1. Проаналізувати місцеві цільові програми (проекти програм, заходів), спрямовані на соціальну підтримку та захист населення, щодо включення до них ВПО та врахування їхніх потреб, дотримання прав і законних інтересів ВПО.
2. Визначити, чи забезпечується виконання заходів місцевих цільових програм, спрямованих на підтримку ВПО, відповідними фінансовими та організаційними ресурсами.
3. Проаналізувати місцеві НПА, спрямовані на соціальний захист населення, адаптацію та інтеграцію ВПО, надання додаткових соціальних гарантій та пільг, зокрема щодо включення до них ВПО і врахування їхніх потреб, прав і законних інтересів.
4. Виявити у цільових програмах та НПА певні недоліки у дотриманні прав ВПО, врахуванні їхніх потреб і законних інтересів.
5. Визначити потреби у внесенні змін до цільових програм і НПА з метою включення до них ВПО, врахування їхніх потреб та законних інтересів.
6. Напрацювати відповідні рекомендації для місцевих органів виконавчої влади та ОМС щодо внесення змін та доповнень до чинних місцевих

програм і НПА, розроблення нових для подальшого використання Радою з питань ВПО під час проведення адвокаційних кампаній.

Методи дослідження

- Збір первинних даних шляхом аналізу відкритих джерел та/або подання офіційних запитів до відповідних установ.
- Критичний аналіз та синтез: оброблення та аналіз зібраної інформації з метою ідентифікації ключових аспектів, проблем, прогалин у програмах і політиках соціального захисту ВПО.
- Верифікація результатів шляхом бесід із відповідними службовцями (організація зустрічей або телефонних дзвінків з представниками органів влади та інституцій соціального захисту).
- Підготовка рекомендацій, спрямованих на покращення наявних програм та політик у сфері соціального захисту ВПО.

Період проведення дослідження: квітень — травень 2024 року.

Результати огляду місцевих політик та програм у сфері соціального захисту

Інформація щодо аналізу відкритих джерел

Під час підготовки даного звіту було проаналізовано відкриті джерела та наявні на сайтах громади документи, а також направлено відповідні запити до органів місцевої влади м. Покров щодо впровадження цільових програм у сфері соціального захисту населення, зокрема ВПО, на місцевому рівні, які затверджуються ОМС в межах їхньої діяльності (відповідно до ст. 26, 43 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні»).

Джерела інформації

1. Сайт Покровської МТГ.
2. Офіційні відповіді на запити згідно з Законом України «Про доступ до публічної інформації».
3. Статистична інформація щодо кількості ВПО, які потребують соціального захисту.
4. Місцеві НПА (положення, програми, рішення, розпорядження, плани заходів тощо).

5. Звіти про виконання соціальних програм.

На офіційному сайті Покровської міської ради створена окрема сторінка «[До відома внутрішньо переміщених осіб](#)», на яку можна перейти з основної сторінки (розділ «Інформаційний блок»). У фейсбуці наявна офіційна сторінка [Управління праці та соціального захисту населення м. Покров](#), де розміщується актуальна інформація щодо організації соціального захисту населення територіальної громади, зокрема ВПО. У телеграмі створена окрема група «[ВПО Покров офіційний](#)» із оперативною корисною інформацією для ВПО. Крім цього, для ВПО працює телефонна лінія (063 162-34-93) — тут можна отримати відповіді на питання, які цікавлять.

Програми Покровської міської ради розміщені на [офіційному сайті](#) у відкритому доступі.

Підсумкова таблиця щодо аналізу відкритих джерел

Область / населений пункт, громада	Назва місцевого органу влади або інституції соціального захисту населення та посилання на сайт	Чи є на сайті окремий розділ щодо ВПО (так/ні)	Чи є на сайті окремий розділ щодо програм соціального захисту		Чи є на сайті окремий розділ щодо НПА, які надають додаткові гарантії / пільги		Доступність інформації щодо програм соціального захисту населення та ВПО		Доступність інформації щодо НПА, які надають додаткові гарантії / пільги населенню та ВПО	
			Населення (так/ні)	ВПО (так/ні)	Населення (так/ні)	ВПО (так/ні)	Зазначити (легко, середня складність, висока складність)	Можливо завдання (легко, середня складність, висока складність)	Зазначити (легко, середня складність, висока складність)	Можливо завдання (так/ні)

							ість, інфор мація недос тупна)	(т ак/ ні)	сть, інформ ація недост упна)	
Дніпропе тровська обл., Покровсь ка МТГ	Покровськ а міська рада https://pkrv. dp.gov.ua	Ні	Так	Ні	Ні	Ні	Легко	Так	Легко	Так

Інформація про чинні програми місцевого рівня у напрямі соціальної підтримки та захисту населення

У Покровській МТГ діють наступні програми, які включають в себе заходи підтримки ВПО.

Комплексна програма соціального захисту населення Покровської міської територіальної громади на 2024–2028 роки (затверджена Рішенням Покровської міської ради від 21.06.2024 № 3)

Програма спрямована на вдосконалення та посилення рівня соціального захисту населення тергромади, сприяння підвищенню рівня життя вразливих та соціально незахищених верств населення шляхом соціальної підтримки, вирішення питань соціально-побутового та медичного обслуговування громадян, які перебувають у складних життєвих обставинах, координацію дій органів виконавчої влади, громадських організацій, благодійних фондів, діяльність яких має соціальну спрямованість.

Реалізація заходів Програми забезпечить отримання незахищеними категоріями мешканців тергромади різних видів соціальних послуг і створення доступного середовища. Це сприятиме зростанню рівня та якості життя соціально вразливих верств населення шляхом забезпечення державних соціальних гарантій та впровадження додаткових форм адресної підтримки, поліпшенню соціальної ситуації в тергромаді.

Протягом I півріччя 2024 року Центр соціальних служб Покровської міської ради здійснив 149 відвідувань родин ВПО і провів оцінку їхніх потреб;

провів психологічну роботу з 27 членами родин з метою подальшого встановлення статусу дітям як таким, які постраждали від воєнних дій та збройних конфліктів; 2 родини ВПО отримали послугу соціального супроводу.

Територіальний центр соціального обслуговування надав комплексні соціальні послуги 17 людям, які мають статус ВПО, зокрема:

- у відділенні соціальної допомоги вдома отримали послуги 11 людей (догляд вдома, натуральна допомога, інформування, консультування, представництво інтересів);
- у відділенні денного перебування отримали соціальні послуги 5 людей (денний догляд, соціальна адаптація, натуральна допомога, інформування, консультування, представництво інтересів);
- у відділенні обліку та соціального супроводу бездомних осіб послугу соціального супроводу, інтеграції та реінтеграції отримала 1 людина.

[Програма зайнятості населення Покровської міської територіальної громади Дніпропетровської області на 2023–2025 роки](#) (затверджена Рішенням Покровської міської ради від 23.12.2023 № 16).

Мета Програми: розв’язання проблем у сфері зайнятості населення у Покровській МТГ шляхом консолідації зусиль усіх сторін соціального діалогу, спрямованих на підвищення рівня економічної активності населення, сприяння його продуктивній зайнятості, збереженню та розвитку трудового потенціалу, розвитку підприємницької діяльності та самозайнятості населення, стимулюванню зацікавленості роботодавців у створенні нових робочих місць, а також посилення соціального захисту від безробіття.

Основні джерела фінансового забезпечення Програми — кошти Фонду загальнообов’язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття, кошти місцевого бюджету, власні кошти підприємств, кошти інвесторів та інші незаборонені чинним законодавством кошти.

На сайті тергромади розміщено [Звіт про виконання у I півріччі 2024 року заходів щодо поліпшення ситуації у сфері зайнятості населення на 2023–2025 роки в Покровській міській територіальній громаді Дніпропетровської області](#).

Програма організації оздоровлення та відпочинку дітей та підлітків Покровської міської територіальної громади у 2022–2024 роках (затверджена Рішенням Покровської міської ради від 28.10.2021 № 41).

Головна мета Програми — забезпечення повноцінного оздоровлення та відпочинку дітей, створення належних умов для освітньої, культурно-виховної, фізкультурно-оздоровчої та спортивної роботи, якісного медичного обслуговування і харчування, а також максимального стимулювання діяльності дитячих закладів оздоровлення та відпочинку.

Фінансування Програми здійснюється за рахунок коштів державного, обласного, місцевого бюджетів, а також інших незаборонених чинним законодавством джерел. Головним розпорядником коштів, спрямованих на виконання заходів Програми, визначене Управління освіти.

Програма «Про забезпечення населення громади та внутрішньо переміщених осіб на території Покровської міської територіальної громади Дніпропетровської області на 2024 рік» (затверджена Рішенням Покровської міської ради від 27.10.2023 № 21).

Мета Програми: забезпечення рівня соціальної підтримки населення територіальної громади та ВПО, зареєстрованих у встановленому порядку в громаді, сприяння підвищенню рівня життя вразливих та соціально незахищених верств населення, вирішення питання перебування переміщених осіб шляхом соціальної підтримки, вирішення питань соціально-побутового та медичного обслуговування, координація дій органу місцевого самоврядування, благодійних фондів, діяльність яких має соціальну спрямованість.

З огляду на війну Російської Федерації проти України, дедалі більша кількість людей потребують підтримки. Це призводить до нагальної необхідності у формуванні чітких напрямів соціальної підтримки населення громади, а також ВПО (з урахуванням соціально-економічних можливостей держави та ОМС щодо дотримання їхніх прав, свобод та законних інтересів за новим місцем проживання або тимчасового перебування).

**Підсумкова таблиця щодо проаналізованих місцевих
нормативно-правових актів**

Область / населений пункт, громада	Всього НПА (зокрема проєктів НПА)		З них за тематикою				
	Регіональні, місцеві і програми	Місцеві НПА щодо надання додаткових пільг, соціальних гарантій тощо	Програми щодо підтримки населення	Програми щодо підтримки ВПО	НПА, спрямовані на додаткову підтримку населення	НПА, спрямовані на додаткову підтримку ВПО	Проєкти НПА щодо підтримки ВПО
Дніпропетровська обл., Покровська МТГ	4	4	2	1	1	0	0

Підсумкова таблиця щодо включення до програм ВПО, врахування їхніх потреб та інтересів

Область / населений пункт, громада	Програми та НПА щодо підтримки населення			Програми (зокрема проєкти) та НПА щодо підтримки ВПО	
	Всього	З них містять заходи та положення щодо підтримки ВПО	З них потребують внесення змін або доповнень	Всього	З них потребують внесення змін або доповнень
Дніпропетровська обл., Покровська МТГ	3	1	3	1	1

Аналіз наявних програм на предмет включення до них ВПО, дотримання їхніх прав, врахування потреб та інтересів

Комплексна програма соціального захисту населення Покровської міської територіальної громади на 2024–2028 роки (затверджена Рішенням Покровської міської ради від 21.06.2024 № 3) спрямована на забезпечення отримання незахищеними категоріями мешканців тергромади різних видів соціальних послуг, створення доступного середовища, що сприятиме зростанню рівня та якості життя соціально вразливих верств населення шляхом забезпечення державних соціальних гарантій та впровадження додаткових форм адресної підтримки, поліпшенню соціальної ситуації в тергромаді. Проте у Програмі ***не зазначено, хто саме належить до соціально вразливих верств населення.***

Основними завданнями Програми є реалізація заходів, передбачених для надання різних видів соціальної допомоги та підтримки окремих соціальних груп населення і громадян тергромади, які особисто потребують уваги з боку влади у вирішенні індивідуальних проблем. Проте ***не зазначено, хто саме належить до окремих соціальних груп.***

Також заплановане надання матеріальної допомоги на лікування або вирішення невідкладних соціально-побутових питань, надання благодійної допомоги мешканцям громади, проте ***не визначено, хто саме є мешканцем громади.***

Програма зайнятості населення Покровської міської територіальної громади Дніпропетровської області на 2023–2025 роки (затверджена Рішенням Покровської міської ради від 23.12.2023 № 16) спрямована на забезпечення рівня соціальної підтримки населення територіальної громади та ВПО, ***зарєєстрованих у встановленому порядку*** в громаді, сприяння підвищенню рівня життя вразливих та соціально незахищених верств населення, вирішення питання перебування переміщених осіб шляхом соціальної підтримки, вирішення питань соціально-побутового та медичного обслуговування, координацію дій органу місцевого самоврядування, благодійних фондів, діяльність яких має соціальну спрямованість. ***Незрозумілим є формулювання «зарєєстрованих у встановленому порядку»***, оскільки ВПО можуть проживати та перебувати на обліку відповідної територіальної громади.

Програма організації оздоровлення та відпочинку дітей та підлітків Покровської міської територіальної громади у 2022–2024 роках (затверджена

Рішенням Покровської міської ради від 28.10.2021 № 41) *не надає можливості оздоровлення дітям з-поміж ВПО.*

Програма «Про забезпечення населення громади та внутрішньо переміщених осіб на території Покровської міської територіальної громади Дніпропетровської області на 2024 рік» (затверджена Рішенням Покровської міської ради від 27.10.2023 № 21) спрямована на забезпечення рівня соціальної підтримки населення територіальної громади та ВПО, *зарєєстрованих у встановленому порядку* в громаді. *Незрозумілим є формулювання «зарєєстрованих у встановленому порядку»,* оскільки ВПО можуть проживати та перебувати на обліку відповідної територіальної громади.

Висновки за результатами проведеного аналізу місцевих політик та програм у сфері соціального захисту

Проаналізувавши низку місцевих програм і НПА, які розміщені у відкритому доступі на сайтах громади, та отримані відповіді на запити Ради з питань ВПО при виконавчому комітеті Покровської міської ради, можна зробити висновок, що в цілому у громаді приділяється увага дотриманню прав, врахуванню потреб і законних інтересів ВПО. Але наявні зауваження до вищезазначених програм та НПА — вони потребують редакційної правки щодо коректного формулювання відповідно до законодавства України.

Дослідження провела Благодійна організація «Благодійний фонд “Стабілізуєшен Суппорт Сервісез”» у квітні – травні 2024 року за фінансування Агентства ООН у справах біженців в Україні (УВКБ ООН).

Зміст цієї публікації є виключно відповідальністю БО «БФ “ССС”» та не може використовуватися, щоб відобразити думку Агентства.

Підпишіться на наш фонд у соціальних мережах, щоби слідкувати за дослідженнями системи соціального захисту населення, отримувати новини щодо допомоги постраждалим людям в Україні та дізнаватися про актуальні зміни законодавства.

НАШ САЙТ:
<https://sss-ua.org>

ЕЛЕКТРОННА ПОШТА:
info@radnyk.org

FACEBOOK:
[@stabilizationsupportservices](https://www.facebook.com/stabilizationsupportservices)

INSTAGRAM:
[@stabilizationsupportservices](https://www.instagram.com/stabilizationsupportservices)

TELEGRAM:
[@SSS_Ukraine](https://www.telegram.com/@SSS_Ukraine)

TWITTER:
[@SSS_Ukraine](https://www.twitter.com/@SSS_Ukraine)